

Netværkstræf 2022 i Mols Bjerge Natur- og nationalparknetværket

D. 29.-30. oktober 2022 var NNPNetværket med 20 deltagere på et spændende træf i Nationalpark Mols Bjerge. De allerfleste deltagere er engagerede i bestyrelser eller råd i Nationalparker (NP) eller Naturparker (Np)

Vi boede på Molslabortoriet, hvorfra vi søndag formiddag var på gode gåture rundt på det store og smukke areal, hvor de fredelige heste gik og græssede.

Vi mødtes lørdag til en let frokost hvorefter der var oplæg om (NP) Mols Bjerge. Biolog Jens Reddersen, ansat i NP Mols Bjerge fortalte med slides fra NP.

Specielt den spændende geologi blev godt beskrevet. Istidens gletsjere stoppede netop her og skabte randmoræner, der består af det materiale, som isen har skubbet foran isranden.

Blokke af is, der lå og smeltede har skabt de mange, karakteristiske dødishuller.

Den varme, tørre og næringsfattige sandjord dominerer i Mols Bjerge, der i stort omfang er karakteriseret ved overdrev og hede, delvist bevokset med lyng og andre tørkekrævende planter, fx Nikkende Kobjælde. Der er et fint insektliv i NP.

Mennesker har gennem tiderne trukket spor i landskabet. Der har været beboelse og opdyrkning fra bondestenalderens begyndelse for 6000 år siden, der er bronzealderhøje og en over 700 år gammel slotsruin fra Erik Menveds tid.

Efter Jens Reddersens fortælling, der var underbygget med slides, var der oplæg til 4 workshops. Det opsummerede NP-historikken, der går tilbage fra 2007, hvor NP Thy blev besluttet. Senere fulgte NP Mols Bjerge i 2009, NP Vadehavet i 2010, Skoldungernes Land i 2015 og til sidst NP Kongernes Nordsjælland i 2018.

Målet med NP er både at beskytte naturen og kulturen, men også at skabe rammer for friluftslivet.

Naturparker blev også omtalt. I august 2021 var der NNPN-træf i Naturpark Lillebælt. I de 4 workshops blev der bl.a. debatteret, hvad NPs styrke og svagheder er, hvilke gode resultater kan vi fortælle? Skal DN arbejde for flere NP? Hvad er Naturnationalparkernes styrke/svagheder? Hvad er skillelinjen mellem Np og NP. Og er der brug for begge? Og: hvordan understøtter vi offentlighedens adgang til hegninger med store planteædere? Er de store planteædere et værktøj i naturplejen eller en naturlig del af økosystemet?

Efter workshops blev debatten samlet og holdt i plenum.

Middag med god snak blev efterfulgt af fortælling af repræsentanter fra 5 parker, NP Kongernes Nordsjælland, NP Skjoldungernes Land, Np Mølleåen, Np Nissum Fjord og Np Tolne.

Spændende og forskelligartede fortællinger. De måtte hver vare 8 min., men begejstringen for det frivillige arbejde i parkerne fyldte.

Efter morgenmaden søndag var der tid til en walk and talk i Molslaboratoriet. Vi gik i et par mindre grupper, heriblandt en dyrlæge, som vurderede, at afgræsningen viste, at der var rigeligt med foder og næring til dyrene. Og desuden – efter at have set flere af hestene, der flokkes i området – at de alle var ved godt huld. De så sunde og fine ud.

Det var dejligt at få den uvildige og faglige vurdering efter den megen mistænkeliggørelse af laboratoriets arbejde med de store græssere.

Herefter var vi på busekskursion med biolog og naturvejleder John Simoni. Han fortalte og viste os store dele af de fredede Mols Bjerge, og der var rig mulighed for at få svar alle de spørgsmål, som deltagerne i netværket stillede. Desværre havde efterårstågen lagt sig tungt over bjergene, men det var slående, at besøgende ikke manglede af den grund!

Fredningerne startede allerede i 1930-erne under stats- og fredningsminister Th. Stauning.

Noter fra busekskursionen:

-I dag er der græssende husdyr, ”skovkvæg” krydsningsdyr mellem danske (malke)racer insemineret med sæd fra div. kødkvægstyre. De tilskudsfores i vinterhalvåret. Galloway-kvæg og Exmore-ponyer, der ikke tilskudsfores. Får og geder benyttes også.

-Gyveltilgroning kan holdes nede af Galloway og med kraftige maskiner. Græsningstryk må findes ved afvejning mellem bekæmpelse af uønsket opvækst og dyrenes velfærd, ”får de nok at æde?” Vi så tilgroede steder med behov for højere græsningstryk; evt. også indsættelse af geder?

-Fældning af træer og fjernelse af fx hindbær i opvækst.

-Sandmarker med græsning og opdrætning giver rum for pionerplanter og gravende insekter.

-Dyrene gnaver af vedplanterne, hvilket fremmer Enebær, som er ret gnavebestandig, men meget lyskrævende.

-Får er nu taget væk fra Mols Bjerge pga. krævende hegning og problemer med ulveangreb. Det efterlader nogle partier ugræssede.

-Ranker af optagne nåletræsrodde får lov at blive liggende som ”mega-insekthoteller”

Vi vurderer, at træffet i NP Molsbjerge var vellykket. Det gav rum til iagttagelse, debat, fortælling og gode faglige diskussioner.